

IN MEMORIAM GÁL GYULA

Búcsú Gál Gyulától

BÁNRÉVY GÁBOR
professor emeritus (PPKE JÁK)

Alig néhány hónapja – pontosabban december 21-én –, hogy köszöntöttük Gál Gyulát 85. születésnapja alkalmából. „Köszöntő emlékezés”-emben arra kértem a Jóistent, engedje meg, hogy még hosszú időn át élvezhesse a feléje áradó szeretetet. A Jóisten azonban másképpen döntött: március 29-én örökös szolgálattételre magához rendelte Gál Gyula barátunkat, s így mi, barátai és tisztelői, elvesztettük őt.

De vajon tényleg elveszítettük volna? Fizikai valóságában kétségtelenül; emlékezetünkben azonban annál erősebben, annál mélyebben él tovább. Ismét rám esett a választás, mint aki a „pázmányosok” közül a legrégebben ismerte Őt, hogy beszéljek róla, ezúttal azért, hogy elbúcsúzzak, elköszönjek tőle.

Gál Gyula tudományos működésének, az úrjog hazai megteremtésének méltatása nálam sokkal avatottabbakra vár. Feladatomnak e vonatkozásban legfeljebb annak a kérdésnek a felvetését tekinthetem, hogy mi készítette őt arra, hogy ezzel, a napi munkájától oly távol eső területtel kezdjen foglalkozni?

Kétségtelen, hogy önmagában a feladat újdonsága is nagy vonzerőt jelenthetett számára; meggyőződésem azonban, hogy az igazi lökés, ami „pályára állította”, egy óriási, meghatározó erejű „negatív” élmény volt. A háború vége felé átélte Debrecen bombázását. A válogatás nélküli, civilek, gyermekek, kórházak elpusztításával járó, ún. szőnyegbombázások már abban az időben is súlyos, háborús bűncselekménynek számítottak, és nem tekinthető véletlennek, hogy az úrjoggal foglalkozó tudományos munkásságában is kiemelt helye volt az ürtevékenység során bekövetkező borzalmas károkért való felelősség és az ebből eredő kártérítési kötelezettség hangsúlyozásának.

Ennek a kérdésnek a részletes vizsgálata és elemzése azonban – mint azt a bevezetőben már kifejtettem – nem tartozhat feladataim közé.

Gál Gyulával való szorosabb kapcsolatom és erre épülő barátságunk a „múlt század” hatvanas éveire nyúlik vissza.

Mindketten a külkereskedelemben dolgoztunk, és mindkettőnk vállalata állatokkal foglalkozott. Csak míg az övé (Terimpex) élő állatok és állati termékek forgalmazásá-

ra volt szakosodva, az én vállalatom (Tannimpex) a holt állatok bőrével és bőrből készült termékek – cipők, ruházat, bőrdíszmű-áruk – forgalmazásával foglalkozott.

Jómagam 1968-ban a Külkereskedelmi Minisztériumba kerültem, és egyik legelső feladatomban kaptam egy eredetvédelmi megállapodás előkészítését Ausztriával. Közel három évig tartottak a tárgyalások, felváltva Bécsben és Budapesten. A magyar delegáció oszlopos tagja volt Gál Gyula is. A tárgyalások során nemcsak rendkívüli felkészültségével, hanem kiváló nyelvtudásával is kitűnt.

Sikerült az osztrák delegáció vezetőjével egy olyan baráti kapcsolatot kialakítani, ami – meggyőződésem szerint – nagymértékben segítette egy számunkra előnyös megállapodás megkötését. Nem kell talán külön hangsúlyoznom, hogy a két ország közötti hosszú közös múlt számos olyan problémát is felvetett, amelyek egyébként nem merülhettek volna fel (pl.: a „Pannónia” megjelölés használata). Mindezen kérdések számunkra kedvező, vagy legalábbis elfogadható megoldásában Gál Gyulának kiemelkedő szerepe volt.

Egy másik, több éven át tartó eseménysorozat a Magyar-Német Jogász Egylet által évente, Magyarországon, illetőleg Németországban szervezett konferenciák voltak.

Amikor Németországban került sor az éves konferencia megtartására, autóbusszal utaztunk a helyszínre. Ezek a több órás utazások mindig elsőrendű alkalmat biztosítottak hosszú beszélgetésekre. Ezek során alkalmam volt újból és újból megcsodálni hallatlan sokoldalúságát, lett-légyen szó történelmi vagy gazdasági kérdésekről.

Így utólag bevallhatjuk, hogy maguk a hivatalos program során elhangzott előadások talán nem tartoztak a különösebben érdekesek közé, amiért azonban kárpóoltak a tájak gyönyörű látványa, amelyeket Gál Gyulával együtt élvezhettünk.

Mind a magyar jogtudománynak, mind pedig személy szerint jómagamnak is pótolhatatlan vesztesége, hogy elveszítettük Öt, így azután csak az emlékezés maradt számunkra.

Öreg Barátunk, nem felejtünk!

BÁNRÉVY GÁBOR
professor emeritus